

Spis treści

Wstęp • 9

I. Epoka napoleońska. Legiony • 11

1. Zabawne czasy pruskie • 13
2. Papuże spodnie i czarne fraki • 22
3. Wiwat kontuszowa tradycja • 29
4. Pijackie pojedynki • 43
5. Puławskie leczenie • 47
6. „Ci Polacy jedzą jak wilki, piją jak diabły, lecz biją się jak lwy” • 53
7. Przypadek kapitana Dziurbasa • 68
8. „8 kasztanów i 4 żaby” oraz 300 tysięcy pint wina • 71
9. „Kloaka smrodów” • 76
10. Tafia na San Domingo • 83
11. W drodze do Iberii • 95
12. „Chciałbym, żeby wszyscy moi żołnierze byli tak pijani jak ci Polacy!” • 100
13. Hiszpańskie wino i krew • 106

II. Epoka napoleońska. Księstwo Warszawskie • 125

1. „Smok tysięcznogębny” • 127
2. Kariery winne i nie-winne • 140
3. „Natrętni goście nasi” • 147
4. Przez krainę kieliszków, kielichów, garnców i beczek • 153
5. *Kanonenfieber* • 161
6. „Polacy Poniatowskim są pijani” • 171
7. „Używanie wódki wzmogło się niesłychanie” • 179
8. „Zaczęła się druga wojna polska” • 184
9. Trzy rzędy butelek i łuny nad Moskwą • 202
10. „Śnieg nasycony wódką” • 210
11. Obmycie okowitą i *job twoju mać* • 227
12. „Przychodzi mi na myśl, żeśmy tu wszyscy powariowali” • 231

III. Królestwo Polskie i ziemie pod zaborem • 241

1. Studencki „bochenek chleba i pięć kieliszków” • 243
2. Zabawki wielkiego księcia Konstantego • 249

3. „Psia krew, chamy! Kije przysły z Petersburga” • 260
4. Nikczemnicy carewicza i Przysań kaliska • 265
5. Reforma gorzelniana Lubeckiego • 271
6. Przypadek Nowosilcowa • 279
7. „Beczki z gorzałką” i „serce anielskie” • 290
8. Carskie uczty • 297
9. „Szczęśliwy zakątek” i dupa Kraszewskiej • 302
10. Gorzelnik i piwowar doskonały • 307
11. „Upilem się modnie parę razy” • 312
12. „Wielkomocarstwo stanowisko Austro-Węgier od wódki zależy” • 318
13. Węborki, Kobyłpole i Szamobywatel • 322
14. Podpici patrioci, przekupki i „porozwalane łby” • 329
15. „Pogorzałkujma se troszka!” • 332
16. „A na co ta ciekawość?” • 337
17. „Łotysz gburowaty” i „żydowskie śmiećisko” • 340
18. „Szkłanki gryzą, aż się pojuszą” • 344

IV. Powstanie listopadowe • 347

1. „W rozgrzanych imaginacjach Carstwo już całe zawojowaliśmy” • 349
2. „Sześć jaj na twardo” i parę kieliszków wódki na śniadanie • 353
3. Bić się czy nie pić? • 364
4. „Honoratka” i „Dziurka Marysi” • 373
5. *Wsie żołdacy Dwernickowo pijanicy* • 378
6. Bryła arszeniku i chleb z wódką dla konia • 389
7. Na cholerę wódka • 404
8. „Rewolucja powinna zawsze być okrutną” • 412

V. Wielka i mała Emigracja • 425

1. „Zalew Galicji”, dwa bratanki i pruskie masakry • 427
2. *Noch ist Polen nicht verloren* • 435
3. *Soûl comme un Polonais*, czyli pijany jak Polak • 438
4. Angielski stróż pijanych • 449
5. „Moczyć piersi winnym deszczem” • 455
6. Improwizacje z kielichem ofiarnym • 465
7. Upici duchem • 472
8. Trzeźwienie z Towiańskiego • 479

VI. Od powstania do powstania (1831-1861) • 487

1. Złotą tabakierką w zęby • 489
2. Karczma Wieczysta • 498
3. „Łajno z wódką — pewna pomoc” • 512
4. „Kwicoły” sądeckie i „Nieczuje” sanockie • 521
5. Bractwa trzeźwości • 526
6. Rzeź na trzeźwo • 538
7. Radości młodości • 548

VII. Powstanie 1863 roku i zsyłki • 555

1. Sługa w katedrze • 557
2. Terror „dobrze uszmirowany” • 565
3. Ręka samodziścy • 570
4. Sztyletnicy i żandarmi • 572
5. Okręgowy i okowita • 577
6. „Czterech ludzi po chleb, dwóch ludzi po wódkę” • 587
7. Łysy na Łysce • 600
8. *Kak zdrowie?* • 607
9. „Pikes na gwałt!” • 614
10. Roztwór „Moroka” i *najomsczyki* • 623
11. Połknąć „krokodyla” • 632

VIII. Czasy pary i elektryczności • 653

1. Przemysł kufła i butelki • 655
2. Zdeklasowani zrównani • 666
3. Pituch i funda • 674
4. Gospody chrześcijańskie • 682
5. Bój o czystą „Pod Karasiem” • 688
6. Na Gnojnę Górze • 694
7. „Usta mi swoje daj, chcę kąsać twoje usta!” • 701
8. Przypadek Stanisława P. • 709

Podsumowanie • 727

Podziękowania • 731

Bibliografia • 733

Prasa • 735

Źródła dokumentalne • 737

Pamiętniki, korespondencje, literatura piękna • 739

Opracowania • 757

Indeks • 771